

Omgaan met kinder- armoede in het sociaal domein

Handreiking voor professionals

“Goedemorgen allemaal! Bedankt voor een leuke en gezellige dag gisteren. Het was geweldig om alle kinderen bezig te zien en (voor mij om) nieuwe mensen te ontmoeten. Hopelijk tot gauw.”

Moeder die deelneemt aan wijkgroep (in een WhatsApp-bericht)

Verantwoording

Deze tekst is mede gebaseerd op artikelen met betrekking tot mentoring¹⁰² en beschrijvingen van verschillende aanpakken, waaronder JIM.¹⁰³ De tekst in deze werkwijze is meegelezen door Suzanne de Ruig (JIM-aanpak), Antoinet Blom (Impuls Welzijn) en Martin Pragt (Sterk uit Armoede).

“Speelgoed moet gratis gegeven worden als je ouders minder geld hebben. Want kinderen krijgen niet vaak alles wat ze willen. En dan kunnen je vader en moeder het niet kopen omdat ze niet genoeg geld hebben en dan ben je heel erg teleurgesteld. Dus dan maar liever gratis speelgoed want dan kunnen je vader en moeder het geld gebruiken voor eten enzo.”

Meisje (8 jaar) in een interview

Verantwoording

Voor deze werkwijze hebben we projecten in het land geïnventariseerd. Veel van de besproken interventies die materiële steun bieden zijn niet onderzocht. De tekst in deze werkwijze is meegelezen door Anne Hoogenboom (Alliantie Kinderarmoede), Jonathan de Heer en Philip Pietermaat (CSBO Bergkristal) en Alex Schepel (Sterk uit Armoede).

Bijlage

Zie [Overzicht fondsen](#) op pagina 76.

Steun bij financiële zelfredzaamheid

Wat

Jongeren en ouders met weinig geld krijgen steun en advies bij het grip krijgen op hun financiën, het aanvragen van financiële ondersteuning en waar nodig een warme toeleiding naar verdergaande financiële ondersteuning en schuldhulpverlening.

Waarom

Jongeren zijn soms minder goed bestand tegen materiële verleidingen (een dure telefoon of kleding op afbetaling) en komen vaker geld tekort.¹⁰⁷ Zij bouwen soms studieschulden op en zijn vaak slecht voorbereid op hun financiële verantwoordelijkheid vanaf 18 jaar (zie ook werkwijze [Financiële opvoeding](#)). Ook ouders overzien hun financiële situatie niet altijd, kennen de weg naar regelingen niet en hebben vaak moeite met het ordenen van hun financiële administratie.¹⁰⁸

Vroegtijdig steun bieden bij financiën is effectief om erger te voorkomen.¹⁰⁹ Dit geeft jongeren en ouders het gevoel grip te hebben op hun geldzaken, waardoor zij meer vertrouwen hebben in hun eigen kunnen en verstandige financiële besluiten kunnen nemen.¹¹⁰ Ouders die financiële steun van fondsen krijgen, geven aan positiever te zijn over hun leven en meer rust en zelfvertrouwen en minder stress te ervaren.¹¹¹

“Ik wil het liefst dat er geen brief meer komt, ik wil RUST. Ik wil niet dat mijn zoon gestraft wordt voor de keuzes die ik ooit heb gemaakt. Hij merkt het ook steeds meer thuis. Dan komt er weer een rekening en weer een rekening. Wat moet ik daar nu weer mee. Reageer je toch uiteindelijk op de kinderen af. En je wilt van alles. Je moet telkens nee zeggen. Dat hou je op een gegeven moment niet vol.”

Alleenstaande moeder met een zoon van 12 jaar¹³³

Verantwoording

Veel interventies in deze werkwijze zijn onderzocht door Movisie en het Nibud. De tekst in deze werkwijze is meegelezen door Tamara Madern (Hogeschool Utrecht), Jodi Mak (Hogeschool van Amsterdam), Eugenio Massaro (gemeente Heerenveen), Kim Houben (Divosa) en Alex Schepel (Sterk uit Armoede).

2.3 Stimuleren

“Ik probeer de kinderen mee te geven: misschien heb je een taalachterstand, misschien groei je op in sociaaleconomische achterstand, maar je hebt een talent, geloof in jezelf. Dat doen we door hen perspectief te bieden en de horizon te verbreden.”

Directeur Weekend Academie

Verantwoording

Deze tekst is gebaseerd op diverse onderzoeken naar taalondersteuning,¹⁸⁵ loopbaanoriëntatie¹⁸⁶ en aanvullend onderwijs.¹⁸⁷ Niet alle programma's zijn onderzocht. De tekst in deze werkwijze is meegelezen door Ruben Fukkink (Hogeschool van Amsterdam), Esther Lunshof (IMC Weekendschool) en Lineke Smit (Sterk uit Armoede).

Signalen bij huisbezoek

- altijd de gordijnen dicht
- moeilijk telefonisch bereikbaar
- brievenbus puilt uit en/of post ligt overal in huis, post is ongeopend
- brieven van deurwaarder of incassobureau
- huis en/of gezinsleden ogen onverzorgd of verwaarloosd
- lege koelkast/voorraadkast of eenzijdig gevuld
- ontbrekend, versleten of ontoereikend meubilair (bijvoorbeeld een matras op de grond)
- ontbrekend speelgoed en kinderboeken
- koud in huis (door afsluiting energie)
- achterstand met de huur en/of energie
- vaker moeten verhuizen
- kapotte fiets of andere spullen die niet gerepareerd worden

Deze signaallijst is gebaseerd op: Sociaal Wijkteam Zwolle: waaier financiële krapte / NJI: Beschermende en risicofactoren / de Kern: signalenkaart armoede / de Vonk: signalenkaart armoede / Kinderombudsman (2017), bijlage 14 omgevingsvoorwaarden / [NIBUD-factsheet-2018](#) / Madern & van der Meulen (2019).

